

Referat fra KOSTRA-VAR-møte 29/4-2011

Tilstede:

Carl Fredrik Nordheim	Folkehelseinstituttet (FHI)
Liliane Myrstad	FHI
Bent Devik	Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)
Terje Farestveit	Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif)
Kai Hagetrø	Bærum kommune (KS)
Øivind Ryenbakken	Oslo kommune (KS)
Ole Lien	Norsk Vann
May Rostad (etter lunsj)	Norsk Vann
Svein Homstvedt	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Simen Sæterdal	SSB
Gisle Berge	SSB
Kari B. Mellem	SSB (referent)

Fraværende:

Elisabeth Møyland	Klif
Morten Nicholls	Mattilsynet
Roy Ulvang	Avfall Norge
Eva Vinju	SSB
Corretta Saugstad	SSB

Merk: nummereringen nedenfor henspeiler på tilsvarende nummerering i møteinnkallelsen.

1. Velkommen og innledning

Dagsorden og referat fra forrige møte ble gjennomgått.

Oppfølgingspunktene (som ikke har egne punkt på agendaen) i referatet fra forrige møte ble gjennomgått:

- **Bent** sender en forklaring til gruppa på avsetning til og bruk av fond.
- Indikator for forsyningssikkerhet - **Gisle**
Norsk Vanns forslag til indikator for forsyningssikkerhet etableres i faktaarket for vann til publiseringen i juni.
- Det vurderes om indikatoren for beredskapsplaner bør endre. FHI undersøker om det er opplysninger om beredskap i rapporteringen til MATS som kan benyttes. Regelverket for vann og avløp er ikke likt når det gjelder krav til beredskap, og saken om en slik indikator på avløpsområdet tas opp igjen på neste møte.

2. Kort gjennomgang av status for rapporteringsåret 2010

2.1 Skjema 21 Husholdningsavfall og 21C Husholdningsavfall i interkommunal renovasjon.

Datainngangen har vært omtrent som i foregående år. De interkommunale anleggene ligger noe etter fjorårets rapportering, mens kommunene har en noe bedre datainngang enn i fjor.

2.2 Skjema 22 Kommunale gebyrer knyttet til bolig

Datainngangen er omtrent som for i fjor. Tall som publiseres 15. mars er urevidert, og arbeidet med revisjonen er nå i full gang. En DS (Dagens statistikk) om kommunale gebyrer ble publisert av seksjon for prisstatistikk (s240) i fjor, og en tilsvarende DS som skal omhandle nivåer og endringstall vil bli publisert senere i år. Det har vært få henvendelser etter den publiserte artikkelen i fjor, men etter noen avisartikler på senere tidspunkt om kommunale gebyrer har det vært flere henvendelser til SSB.

SSB utarbeider på oppdrag fra Huseiernes Landsforbund en oversikt over kommunale gebyrer. I denne oversikten er det noen forskjeller fra det som publiseres i KOSTRA. Vannmengden forbrukt per husstand er ikke den samme og gebyrene presenteres inklusive merverdiavgift mens de er uten merverdiavgift i KOSTRA-tallene.

Det ble samtidig opplyst om at generelt på avløpsområdet bruker man ca. 150 liter/person*døgn som dimensjonsgrunnlag for husholdninger.

Det har vært registrert noen feil i innrapporteringen ved at noen kommuner rapporterer priser inklusivt moms, mens man egentlig skal rapportere pris eksklusiv moms.

2.3 Skjema 23 Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren

Datainngangen er omtrent på nivå som i fjor.

Funksjonsdeling: Vann og avløpssektoren har rapportert funksjonsdelt, men det er ikke endret noe på indikatorene i faktaarkene. Noen kommuner har kommentert at de ikke har slik inndeling eller at inndeling blir skjønnsmessig og usikker.

Kari setter opp et forslag til funksjonsdelt indikator på nivå 2 til neste møte, og endrer faktaarket på nivå 3 slik at de innrapporterte tallene vises. Totalbeløpet (sum av funksjonene) presenteres samt den prosentvise andelen på de ulike funksjonene.

2.4 Skjema 26A, 26B1, 26B2, 26C og 26D ("tjenestedata på avløp")

Gisle hadde fått oppfordring fra en kommune om at kommunene burde få tilsendt info om KOSTRA-rapporten når den foreligger, med lenke til hvor de kan finne den. Dette vil kunne gjøre det lettere å forberede seg på kommende rapporteringer og planlagte endringer.

Det er i nøkkeltall og grunnlagstall kun registrert mindre endringer i nivåer. Unntaket er alder på ledningsnett som har økt. Dette skyldes i hovedsak endringer i kategori-inndelingene for alder for innrapportering av ledningsnett, som er endret i årets rapportering (oppsplitting av kategorien 1980 og senere til (1) 1980-1999 og (2) 2000 og senere). Dette vil påvirke aldersberegningen.

Antall innrapporterte skjema er på nivå med i fjor – ingen spesielle endringer. Det hersker fremdeles litt forvirring over hvilke skjema man skal rapportere, og da spesielt 26D hvor det finnes tilfeller av kommuner som skal rapportere for eget ledningsnett som ledes til renseanlegg i nabokommune. Akkurat det kan virke "fremmed" for enkelte kommuner.

2.5 Vannverksregisteret (Vreg)

Endringer i innrapporteringsrutinene førte i fjor til nedgang både i svarprosent og i datakvalitet. Det er en klar forbedring i rapporteringen av 2010-tallene, men det vil fortsatt ta noe tid før kvaliteten på de innrapporterte data er tilbake til det tidligere nivået.

En forbedret programvare var klar i februar med blant annet bedre mulighet til å få riktig kommuneangivelse på anleggene.

Kvalitetssikring av de innrapporterte dataene utføres både av Mattilsynet og FHI. Mattilsynets Distriktskontorer sender ut brev, purrebrev med varsel om pålegg og kvalitetssikrer data. FHIs gjennomgang av data til bruk i KOSTRA starter 15. april.

Det ble kommentert at det er viktig at kommunene ikke får henvendelser i revisjonsfasen av både Mattilsynet og FHI på de samme spørsmålene – viktig å få klargjort hvem som skal revidere hvilke data da det kan være fare for en viss parallellrevisjon mellom de to.

Det er 1716 vannverk inkl. hytter/fritidsboliger i MATS-VREG. Dette er en nedgang fra 2009 hvor det var 1830 vannverk. Antallet er fortsatt noe usikkert, da oppryddingen i registeret etter at MATS og VREG ble slått sammen ikke er helt avsluttet. Private vannverk forsyner kun ca. 5 prosent av befolkningen.

3 Vann

3.1 Skal kommunale selskaper organisert som AS med i KOSTRA?

Alle kommunalt drevne vannverk bør være med i KOSTRA uansett hvordan velger å organisere driften. Dette gjelder også heleide kommunale aksjeselskap. **FHI** må derfor finne en måte å sikre at disse vannverkene kommer med i rapporteringen.

Gisle sender det oppsettet for organisasjonsform som benyttes på KOSTRA avløp til FHI.

3.2 Økonomidata og tjenstedata

Interkommunale selskap rapporterer selvkostdata i skjema 23 per kommune slik at det er mulig å sammenligne økonomidata og tjenstedata.

4 Avløp

Det var i programmet satt av tid til gjennomgang av et par diskusjonstema på avløp i forhold til rapporteringen og skjemaautforming, men denne diskusjonen utsettes til neste møte

5 Vann og avløp

5.1 Kontrollprøver drikkevann – Middelerverdi pH og Farge

Rapporteringen er justert og skal være i orden nå – gjennomsnitt erstatter 95-percentilen i skjemaet.

5.2 Rapportering i MATS og KOSTRA

Punktet utsettes til neste møte

5.3 Rensekrav og krav til renseprosess – skjema 26B2

I første omgang vil **Klif og SSB** sammen se på muligheten å bruke Forurensning som kilde for vurdering av rensekrav. Den opprinnelige forslaget til ny skjema matrise foreslått av Kinei settes derfor på "vent" inntil vi vet mer konkret resultatet av dette arbeidet. Muligens kan det være tilstrekkelig løsning. En vurdering av eventuelle ekstra databehov som måtte kreves inkluderes som del av dette arbeidet, deriblant eventuelt behov for oppsummerende resultat for SS, BOF₅ og KOF i skjema 26B2 tilsvarende som for P og N (innløps-, utløps- og makskonsentrasjon, tilførsel og utslipp i kg/år).

Alle kapittel 14 anlegg vil fra utgangen av 2015 ha krav om minimum primærrensing.

5.4 Krav til renseprosess skjema 26B1

Jfr. pkt 5.3 ovenfor. SSB og Klif gjør et forsøk på å lage et forslag til opplegg for vurdering av rensekrav. Det opprinnelige forslaget til ny spørsmålsmatrise legges på "vent" inntil resultatet av arbeidet er klart.

5.5 Forslag til nøkkeltall i KOSTRA (kapittel 13 og 14 anlegg)

Det etableres et nøkkeltall som viser hvor stor andel av befolkningen som er tilknyttet avløpsanlegg som tilfredsstiller rensekravene. **Gisle/Terje** utarbeider et forslag til en eller flere indikatorer.

Det vurderes samtidig om det er nødvendig å rapportere enkeltresultater for analyser på KOF, BOF₅ og SS.

5.6 Total mengde produsert avløpsslam ved anlegget i rapporteringsåret

Klif har sendt ut et brev med en foreløpig definisjon av silslam. Det er viktig at denne definisjonen også benyttes i KOSTRA-innrapporteringen. **Gisle** setter definisjonen inn i skjemaet og veiledningen.

Forslaget om nytt spørsmål i skjema 26B1 og 26B2 på mengde ristgods, silgods og sandfangavfall som lovlig kan deponeres faller bort.

5.7 Skjema 26C – Slamdisponering

En presisering av begrepet avløpsslam for å skille det fra silgods ble foretatt i fjor og en mer presis definisjon skal da være ivaretatt. Som en foreløpig grense vil 0,5 mm trolig kunne fungere i praksis nå, men at vi senere kanskje bør se på behov for justering av denne grensen (muligens øke til 1-1,5 mm?).

5.8 Selvkostregnskapet for VAR-selskapene og nøkkeltall for energiforbruk

Vann- og avløpsdata skal i skjema 23 rapporteres per kommune uansett om driften er i regi av et interkommunalt selskap. Hvis kommunestyret vedtar vann- og avløpsgebyr skal selvkostregnskapet rapporteres i skjema 23.

En revisjon av retningslinjene for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-2140, KRD 2003) er på trappene, og arbeidet vil bli igangsatt i år.

Pkt. A2 'Herav kapitalutgifter hos ekstern produsent' i skjema 23 ble satt inn etter ønske fra Norsk Vann. Hensikten er at driftsutgiftene skal korrigeres for kapitalkostnader, og det må gjenspeiles i presentasjonen i KOSTRA.

Kari lager et oppsett til neste møte som viser hvor mange som har rapportert tall for A2, og sammenligner med hvor mange som skulle ha rapportert. Rapporteringen av organisasjonsform i avløpsskjemaet kan benyttes som kilde til å finne hvem som skal rapportere.

5.9 Kompetanseutfordringen

Det vil ikke bli innført noen ekstra spørsmål i skjemaene vedrørende kompetansedekningen i vann- og avløpssektoren.

5.10 Energibruken i VAR sektoren

Det ble også diskutert energibruk og -forbruk for VAR-sektoren og hvordan vi eventuelt kan måle og samle inn data. Dette må diskuteres videre.

Det ble nevnt at ikke all energiproduksjon eller -bruk innenfor VAR nødvendigvis er el-energi og måles i kWt, men kan også utgjøre biogass, fjernvarme, ev. olje etc. Det vil også være viktig å tenke igjennom hvordan man skal kommunefordele. Energikostnadene fra IKS inkluderes ikke i art 180 i kommuneregnskapet, noe som kan være en utfordring for totalbildet.

6 Eventuelt

Punktene 4 og 5.2 ble utsatt til neste møte da det ikke ble tid til å diskutere alle punktene på agendaen.

Kari kaller inn til neste møte i slutten av mai. Hvis det er vanskelig å finne møtelokaler i SSB kan møtet alternativt avholdes hos Klif eller Oslo kommune.